

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. II. Ecclesia Græca utitur solâ impositione manuum, cum his verbis:
Divina gratia &c. Ecclesia Latina utitur traditione instrumentorum, ad
ministerium Ordinis pertinentium, cum his verbis: ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

CONCLUSIO II.

Ecclesia Græca utitur solâ impositione manuum, cum his verbis: Divina gratia &c. Ecclesia Latina utitur traditione instrumentorum, ad ministerium Ordinis pertinentium, cum his verbis: Accipe potestatem &c.

ri. Hucusque Tannerus, cui oportet per singula respondere.

Incipiendo ergo ab ultimo, Respondeo: Bellarminum solum unum librum scripsisse de Ordine; quis ergo sit liber iste, quem citat Tannerus, nescio, fortè est error Typographi. Porro in illo unico libro de Ordine cap. 9. investigans causam, cur Concilium Florentinum ex duabus partibus magis exprimere voluerit porrectionem instrumentorum, quàm impositionem manuum, duplex, inquit, ratio esse potuit. Una; quia intendebat assignare pro materia rem aliquam subsistentem; sicut fecit in Baptismo, Confirmatione, Eucharistia, & Extrema Unctione: res autem subsistens non est impositio manuum; sed calix & patena &c. Altera causa est; quia fortasse Armeni, qui Concilio instruebantur, in hac re errabant; & non in alia. Hæc ille.

21. Resp. ad Bellar.

Ergo Bellarminus pro indubitato habet, Armenos olim errasse, si fortè putarint, solâ manuum impositione Sacerdotium conferri: Negat Consequentia; quia nullum verbum ibi est, quod significat certitudinem, seu indubitationem, ut sic loquar. Deinde, indubitatum est, Armenos errasse, si fortè putarint in Ecclesia Romana seu Latina solâ manuum impositione Sacerdotium conferri.

Cùm ergo venissent Armeni ad Synodum dicentes, suam Ecclesiam cum Catholica conjugi, ac ipsum Synodi Decretum piè servare velle, optimè fecit Pontifex, eos instruendo & docendo (minimè obligando) ritus, qui in Ecclesia Latina erant in usu, & quasi essentialis pro illa Ecclesia. Ex quo patet, quare non praescripserit panem azimum, quia videlicet ille nequidem in Ecclesia Romana, seu Latina est essentialis, aut quasi essentialis.

Quantum ad librum Græcum, editum Venerit, sub nomine Gabrielis Metropolitanæ Philadelphiensis; ejus fides (inquit Dicastyl. tract. 1. de Sacramentis in genere disput. 1. nu. 363.) adhuc non clarè loquentis (ut legenti constabit) non potest obesse consuetudini, quæ constat servari Romæ, ut plurimè, qui viderunt, testantur, inter quos est Logo disp. 2. de Sacramentis nu. 85. qui hujusmodi Ordinationi interfuit, & constitutio citata Clementis VIII. plenè confirmat. Immo ultimo rem totam approbatam audio à nova Congregatione Romæ erecta. Hæc ille.

22. Resp. ad 4. probationem ex Dica. Castillone.

Hujus approbationis meminit Jac. Goar in Notis ad Ordinationem Presbyteri nu. 11. citans Catechismum vulgarem Græcum, & Congregationis de propaganda Fide jussu & expensis Romæ excusum, in quo de Sacramento Ordinis dicitur: Materia huius Sacramenti est impositio manus super caput eorum, qui ordinantur: Forma, id est, verba, quæ Sacramento virtutem conferunt, sunt hæc: Divina gratia, quæ semper infirmâ sanat; & quæ desunt implet. promovet pissimum D.

Jac. Goar. 27. Probatio nem ex Dica. Castillone. 28. Probatio nem ex Dica. Castillone. 29. Probatio nem ex Dica. Castillone. 30. Probatio nem ex Dica. Castillone.

V u u 3 Diacon.

19. Oppositum 1. jam Con. et docet Tannerus. Probat primò; quia nullus Auctor vel Doctor hunc Græcorum morem refert, nec de eo quidquam disputat, cum tamen de propria Græcorum forma in Baptismo diligenter disputent.

Probat secundò; si jam olim tanta Græcorum à Latina Ecclesia fuisset in Ordinatione dissensio, id in Concilio Florentino ab utraque parte non fuisset dissimulatum, cum de cæteris rebus, non adeò gravibus, quæstiones motæ fuerint.

Probat tertio; cum in eodem Concilio in Decreto Fidei pro Armenis, Græcorum aliqui fidem sectantibus, conscripto, expressè declaratum fuerit, calicis, & patenæ porrectione perfici Sacramentum; simulque in eodem Concilio Græci cum Latinis quoad Fidem & Religionem uniti fuerint, non est credibile Græcos quoad hoc Fidei Decretum à Latinis dissensisse.

Probat quarto; sed nec jam etiam Græcos recentiores universim solâ manuum impositione Sacerdotes ordinare, patet evidenter ex lib. græco de Sacram. Gabrielis Metropolitanæ Philadelphiensis, Venetiis edito anno millesimo sexcentesimo, ubi sanè in principio cap. de Sacramento Ordinis sub titulo: De materia sacerdotalis Ordinis, ita dicitur: Est autem materia sacerdotalis Ordinis, sacer panis, & certus ille sacrorum vasorum numerus; & reliqua cuiusque Ordinis propria, uti moris est.

Unde manifestum est, etiam apud Græcos recentiores non solâ manuum impositione Ordinem sacerdotalem conferri.

Quod si qui aliter faciunt, eos existimo in Ecclesia Latina non esse tolerandos, nec pro Sacerdotibus habendos, ob supradictum expressum Decretum Concilii Florentini. Sicut etiam Bellarminus lib. 5. c. 9. pro indubitato habet, Armenos olim errasse, si fortè putarint, solâ manuum impositione Sacerdotium confer-

Citat etiam Bellarminum pro lo.

Diaconum in Presbyterum, oremus pro eo, ut veniat super eum gratia sancti Spiritus, & sic de aliis Ordinibus Diaconatu, Subdiaconatu &c.

23.
Liber gram-
maticus, quem
citatur Tan-
nerus, in-
telligi po-
test de ma-
teria acci-
dentali.

Existimo autem magis credendum esse huic Catechismo & testimonio Lugonis, quam isti libro græco, qui intelligi potest de materia accidentali seu ceremoniali; nam etiam Græci tradunt instrumenta, præterquam in Episcopatu, sed illa traditio tantum est ceremonialis; quia sine forma sacramentali proportionata, quæ antea cum impositione manuum adhibita fuit. Simili modo, quo in Ecclesia Latina, post abluitionem in Baptismo, linitur oleo vertex baptizati; quæ unctio tantum est ceremonialis, quia effectus Baptismi per abluitionem & formam: *Ego te baptizo* &c. sufficienter significatus fuit, & per consequens collatus; quia Sacramenta efficiunt, quod significant.

Sic ergo in præsentī calu per solam manū impositionem, & formam jam assignatam, satis superque significatur potestas seu ministerium gradus illius, qui confertur; quidni ergo censeatur debet ex tunc potestas collata? Ac proinde traditio instrumentorum subsequens, non potest esse sacramentalis, sed tantum ceremonialis. Aliud foret, si traditio præcederet formam, est etiam manū impositio præcederet; tunc quippe per formam utraque ceremonia posset determinari; & per consequens utraque esse essentialis, quàmvis fortè alterutra sufficeret, ut patet ex progressu.

24.
Resp. ad 1.
2. & 3. pro
bationem.

Prius tamen respondeamus primæ, secundæ & tertiæ probationi Tannerī supra, & dicamus, plures Auctores & Doctores hunc Græcorum morem referre, ut patet ex Arcudio de Concordia Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis lib. 6. Goar supra allegato, Lugone, Dicastillone, Arriaga, Herincx, & aliis recentioribus & antiquioribus.

Et verò Clemens octavus supra, quàmvis expressè non dicat, Græcos ordinare solà manuum impositione, ut patet ex verbis relatis, & ideo non plenè confirmet nostram doctrinam, ut supra perperam dicebat Dicastillo; equidem insinuat magnam differentiam inter morem unius Ecclesiæ & alterius hoc ipso, quod statuit, ut Episcopus Græcus more græco ordinet Græcos, latinis Episcopis subiectos; quid enim opus erat id constituere, si utraque Ecclesia utitur eadem materiâ & formâ essentiali, id est, manuum impositione, & traditione instrumentorum cum illis verbis: *Accipe potestatem* &c.?

25.
Quare non
disputent
Doctores de
hac differ-
entia, ne-
que Florenti-
nus illius me-
morat.

Quod autem non disputent Doctores de hoc more Græcorum, sicuti de forma in Baptismo, neque Florentinum illius differentiam meminerit, ratio est; quod omnes supposuerint, Græcos uti legitimâ materiâ & formâ in hoc Sacramento, & semper usos fuisse, eò quod Christus non ita in particulari determinaverit hanc materiâ & formam, quàm benè materiâ & formam Baptismi.

Ac proinde tametsi in Concilio Florentino Græci cum Latinis quoad Fidem & Religionem uniti fuerint, adhuc credibile est, Græcos quoad hoc punctum à Latinis dissentisse; quoniam non est Decretum Fidei, saltem universale, quod Ordo debeat conferri per traditionem instrumentorum, aut per illa verba: *Accipe potestatem* &c. sed solum quod debeat conferri per ista signa, aut alia æquipollentia seu idem significancia; jam autem mandis impositio idem significat apud Græcos, quàmvis non tam explicite, quod traditio instrumentorum apud Latinos, similiter illa verba: *Dirna gratia* &c. idem significant apud Græcos, quod apud Latinos ista: *Accipe potestatem* &c.

Ceterum hic modus ordinandi Græcorum planè consonat Scripturis, ex quibus supra probavimus, Ordinationem esse propriè Sacramentum, De Episcopatu quippe scribit Apostolus 1. Timot. 4. v. 14. *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum Presbyteri.* De Presbyteratu Act. 14. v. 22. dicitur: *Et cum constitissent per singulas Ecclesias, Presbyteros; græcè: Cum per manū impositionem creasset Presbyteros.* De Diaconatu Act. 6. v. 6. *Et orantes imposuerunt ei manus.* Et generaliter 1. Timot. 5. v. 22. ut Apostolus: *Manus cuius nemini imponatur.*

Consimiliter loquuntur Concilia, Antiochenum Can. 10. de Chorepiscopis: *Quorum manū impositionem Episcoporum perciperint, & Episcopi consecrati sint.* Ancyranum cap. 10. loquitur de Diaconis: *Quicumque sanè tacerent, & perciperent manū impositionem, professi continentur &c.* Item Synodus septima Generalis can. 11. *Nullus efficiatur Lector absque Episcopi manū impositione.* Et infra: *Oportet per manū impositionem Lectores creare.*

Itaque manuum impositio est quedam generalis ceremonia, quæ possit significare quicumque potestatem seu gradum Ecclesiasticum dummodo forma sit proportionata. Eleganter id expressit Dionysius de Ecclesiastica Hierarchia c. 5. hisce verbis: *Pontificis manū impositio designat hierarchicam protectionem, quæ, tempore sanctos filios, paterno affectu fovet, & statim tuncque sacri Ordinis impartitur, ad veram potestatem procul ab illis abigit: simulque deos consecratos obire sacras omnes Ordinis functiones, tanquam qui sub Deo illas obeant, quem in omni suarum actionum ducem habent.* Hac ille.

Qui ibidem describit ritum consecrationis Episcopum, Sacerdotem & Diaconum rite factâ mentione traditionis calicis, & traditionis instrumentorum, præter librum Scripturarum in Ordinatione Episcopi; unde verissime etiam tunc temporis apud Græcos, imò & apud Latinos sine traditione instrumentorum, per solam manuum impositionem fuisse ordinatum Presbyterum, & Diaconum; Episcopum autem impositione manuum & Scripturarum

Sect. 2. De Materia & Forma Ordinat. Concl. 2. 527

Ut proinde merito Græci, Ordinationem simpliciter appellaverint, manuum impositionem.

Itaque manuum impositio est quædam generalis ceremonia, ut jam iam dixi, potens significare quæcumque potestatem Ecclesiasticam, dummodo forma sit proportionata: at verò traditio instrumentorum, non significat, nisi aliquos particulares actus, qui his vel illis instrumentis soleant exerceri; & ideo diversæ sunt traditiones, seu traditiones diversorum instrumentorum in diversis Ordinationibus.

Si autem à me queritur, quæ sint ista diversa instrumenta? Breviter ea recensio ex Pontificali Romano; incipiendo à primo Ordine in executione, scilicet Ostiariatu, de cuius materia & forma exscribo sequentia verba: Deinde Pontifex accipit & tradit omnibus claves Ecclesiæ, quas successive manu dextera singuli tangunt (ecce materia) Pontifex dicens (sequitur forma) Sic agit quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quæ his clavibus recluduntur.

Hæc desumpta videntur ex Carthag. quarto capite 9. Ostiarius, inquit, quum ordinatur, postquam ab Archidiacono instructus fuerit, qualiter in domo Dei d. beat conversari, ad suggestionem Archidiaconi, tradat ei Episcopus claves Ecclesiæ de altario, dicens: Sic age quasi redditurus &c.

Hic præcedit instructio Archidiaconi; in Pontificali autem sequitur, & exprimitur hæc verbis: Post hæc Archidiaconus, sive alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, & facit illos claudere & aperire, tradit etiam eis sanam campanarum faciens eos campanas pulsare.

Sequitur Ordinatio Lectorum, cuius hæc est materia & forma: Pontifex accipit, & tradit omnibus codicem, de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens: Accipite & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter & utiliter impleveritis officium vestrum, potestatem cum iis, qui verbum Dei bene administraverunt ab initio. Ita Pontificali.

Consimiliter Concilium Carthaginense c. 8. Lector quum ordinatur, faciat de illo verbum Episcopus ad plebem, indicans eius fidem, ac vitam, atque ingenium. Post hæc spectante plebe, tradat ei codicem, de quo lecturus est, dicens ad eum: Accipe & esto Lector verbi Dei, habiturus si fideliter & utiliter impleveris officium, partem cum eis, qui verbum Dei ministraverunt.

Tertia Ordinatio est Exorcistarum, quam describit præfatum Concilium cap. 7. dicens: Exorcista quum ordinatur, accipiat de manu Episcopi libellam, in quo scripti sunt Exorcismi, dicente sibi Episcopo: Accipe & commenda memoria & habeto potestatem imponendi manus super energumenos sive baptizatos, sive catechumenos.

Pontificali autem: Pontifex accipit, & tradit omnibus librum, in quo scripti sunt Exorcismi, cuius loco tradi potest Pontificale vel Missale, quem manu dextera tangunt, Pontifex dicente: Accipite & commenda memoria & habeto potestatem imponendi manus super Energumenos sive baptizatos, sive ca-

techumenos. Igitur materia traditio libri Exorcismorum, Pontificalis vel Missalis; forma verò, hæc verba: Accipite & commenda memoria &c.

De Ordine Acolythatus aliqua est differentia inter Concilium Carthaginense & Pontificale. Nam Concilium c. 6. sic inquit: Acolythus quum ordinatur, ab Episcopo quidem doceatur, qualiter in officio suo agere debeat. Sed ab Archidiacono accipiat cerosferarium cum cereo, ut sciat se ad accendenda Ecclesiæ luminaria mancipari. Accipiat & urceolum ad suggerendum vinum in Eucharistiam Sanguinis Christi.

Verum enim verò quoniam Archidiaconus non est minister Sacramenti, & quidquid sit de necessitate absoluta, magis conveniens apparet, ut minister Sacramenti per se applicet materiam, ut patet in Baptismo, Confirmatione, & Extremâ Unctione, quæ Sacramenta non valent, si minister profereas formam, per se ipsum non applicaret materiam; idcirco ad omnem dubitationem tollendam, Pontificale ordinavit, quod hic sequitur: Pontifex accipit & tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod successive manu dextera singuli tangant, Pontifex dicente: Accipite cerosferarium cum cereo, & sciatis vos ad accendenda Ecclesiæ luminaria mancipari in nomine Domini. Respond. Amen.

Tunc accipit & tradit eis urceolum vacuum, quem similiter tangere debeant, dicens communiter omnibus: Accipite urceolum, ad suggerendum vinum & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in nomine Domini. Respondent: Amen. Hucusque Pontificale, sicut dixi, ad tollendam omnem ambiguitatem, quàmvis alioquin, et si Archidiaconus traderet instrumenta, adhuc valeret Ordinatio, quia id faceret nomine Episcopi, ut supra vidimus.

Rationem, quare Archidiaconus tradere solet illa instrumenta, assignat Doctor Seraphicus 4. dist. 24 p. 2. dub. 2. circa litteram ibi: Respondeo dicendum; quod potestas traditur ab Episcopo; sed Archidiaconus tradit urceolum, & candelabrum, ut significetur, quod talis ministrat Subdiacono: & primum incipit circa altare ministrare: Archidiaconus autem dicitur Princeps ministerii.

Et quoniam hic duplex traditio est, sive traditio duplicis instrumenti, scilicet candelabri & urceoli, cum verbis proportionatis; disputatur inter Doctores Catholicos, quæ traditio sit materia essentialis, & quæ verba forma essentialis. Triplex est sententia; una pro sola traditione candelabri; secunda pro sola traditione urceoli; tertia pro utraque traditione simul.

Pro prima citatur D. Bonaventura supra dub. 5. Ita Valquez disp. 237. n. 35. & post ipsum Aversa hic q. 2. sect. 4. §. Bonaventura. Sed malè, vel errore Typographi, vel defectu debite inspectionis. Nam dub. 5. non disputatur hæc controversia, sed dub. 2. ubi queritur; quis actus sit principalior, an ministrare de cereo, an ministrare de urceolo.

31. Materia & forma Acolythatus

Pontificali

32. Quare Archidiaconus tollit radere instrumenta in hac Ordinatione ex S. Bonav.

33. An sola traditio candelabri sit materia essentialis secundum D. Bonavent. Valquez. Aversa.

Ad

que potest significare quæcumque potestatem Ecclesiasticam.

28. Materia & forma Ostiarius ex Pontif. Ro.

Conc. Carth.

29. Materia & forma Lectorum.

Conc. Carth.

30. Materia & forma Exorcistatus, ex Conc. Carthag.

Pontif. Rom.

Ad quam questionem respondet: Dicendum; quod actus à quo denominatur (Acolythus) est ferre cereos, quia hunc actum habent in quadam completionem; sed actum ministrandi habent in imperfectio-
ne, quantum ad ministracionem aquae. Subdiaconus autem completus hunc actum habet. Alia ratio est; quia in ferendo cereo significatur potestas, quam habet in dando bonum exemplum; & quia hoc est cuiusdam superpositionis, sed in ministracione aquae subiectio; ideo &c.

Ergo secundum D. Bonaventuram materia essentialis, est sola traditio cerei; hoc ex illis verbis praecise non sequitur, ac proinde, nisi subsumpseris; atqui, secundum D. Bonaventuram, traditio principalis instrumenti est materia essentialis, & illud probaveris, negatur Consequencia.

34.
Probatur
traditionem
principalis
instrumenti
esse mate-
riam essen-
tialiam.

Probo, inquis, Subsumptum; quia loco citato a. 1. q. 4. in corp. sic scribit: Quoniam in Ordine imprimatur character, quod est signaculum ad aliquam potestatem spirituales: hoc pro generali regula habendum est; quod in illo signo exteriori imprimatur character in quolibet Ordine, in quo principalis potestas, quam respicit Ordo, signatur traditio ordinato. Ad hanc autem signandam duo concurrunt exteriorius, scilicet traditio alicuius instrumenti, & expressio verbi, ut sit in signo visibilis, simul & audibilis, significetur dari.

Nec sufficit signum audibile sine visibili, propter hoc, quod aliud verbum, aliud debet respicere signum, ut patet in aliis Sacramentis. Nec sufficit signum sine verbo: quia ad multa potest tale signum, scilicet liber vel illud vas dari: & ideo oportet per verbum archari; & haec duo sunt essentialia & intrinseca Sacramento, & per se constituta Sacramentum. Quoniam enim manus est organum organorum in operando, & lingua in exprimendo, utriusque significatur conferri potestas in officio utriusque: & haec in quolibet Ordine reperitur, secundum quod reperitur & characteris impressio.

Sed quoniam characteres sunt diversi, habentes maiorem dignitatem & minorem secundum gradus potestatem, ideo tam signa, quam verba diversificantur, maxime in Ordinibus sacris, & minoribus. In Ordinibus enim sacris, quoniam datur ibi nobilis potestas & excellens, fit manus impressio, non tantum instrumenti traditio; quoniam manus est organum organorum, in quo scilicet principaliter residet potestas operandi: unde sic ordinabatur in Ecclesia primitiva, ubi non nisi isti duo Ordines explicite erant. Sed in minoribus Ordinibus fit traditio alicuius instrumenti, ut clavis, vel libri, vel Exorcismi &c.

Et si plura instrumenta tradantur uni, illud pro principali habendum est, quod Episcopus tradit cum prolacione verbi: Accipe potestatem. Unde in omissione principalis debet Ordo iterari, quia praesumitur, quod characterem non receperit. Sed in aliis consequentibus, si fiat defectus vel negligentia debens suppleri. Haec tenet Doctor Seraphicus.

35.
Videtur
quod secun-

Cum igitur traditio cerei sit illud signum, in quo principalis potestas, quam respicit Or-

do Acolythatus, signatur traditio ordinato, & characteris sit illud instrumentum, quod Episcopus tradit cum prolacione verbi: Accipe potestatem, aut aequivalentis, adeoque instrumentum principale; videtur esse manifesta mens D. Bonaventurae, in traditione cerei imprimi characterem; adeoque esse materiam essentialiam, quae omisa Ordo deberet iterari, secus si solum omitteretur traditio urceoli.

Haec sententia est probabilis; sed non placet illis, qui praecipuum ministerium Acolythi putant esse, ministrare vinum & aquam pro Sacramento, qui consequenter tenent secundam sententiam, supra relatum.

Ita docere videtur (inquit Valquez supra n. 33. & 34.) S. Thomas in 4. dist. 25. q. 1. ad art. 1. ad 2. asserit enim, Acolythum accipere de manu Archidiaconi utrumque, nempe & urceolum, & urceolum; ordinari tamen debet recipere characterem ex verbis Episcopi, & hoc hoc, quod accipit praedicta ab Archidiacono, sed praecipue, quia accipit urceolum, quae verba citantur à Sylvestro in Sum. verb. Ord. 2. q. 4. pro sua sententia, qui asserit, in sola acceptio-
ne urceoli, cum forma illa verborum, fieri Ordinationem; & characterem imprimi, cuius tamen id non dicit S. Doctor; solum enim dicit, praecipue in receptione urceoli; non tamen dicit in sola receptione illius. Citat quoque eundem S. Tho. in 4. dist. 24. q. 2. a. 3. ad 4. qui tamen id non asserit. Ita Valquez.

Sed mihi videtur, satis clarè id ibi allegari. Subscribo eius verba: Ad sextum dicendum, quod principalior actus Acolythi est, quo ministrat in urceolo, quam quo ministrat in candelabro, quoniam denominatur ab actu secundario, propter hoc, quod est magis novus, & magis proprius ei, & in ordinatione urceoli imprimatur characteris virtutis, non ab Episcopo pronuntiationem. Alios plures doctores pro hac sententia citat Averla supra. Et probat hoc ministerium esse praecipuum, quia magis directum & proximum ad Eucharistiae sacrificium; quo maxime respectu Ordines instituti sunt.

Ceterum Valquez supra n. 36. nec nisi per alteri sententiae adheret, sed amplectitur sententiam, quae, sicut dixi, docet, in traditione urceoli, quae rei, & in utraque forma simul hunc Ordinem conferri & characterem imprimi. Ita sententiam (inquit Valquez) Viguerius in Sum. Theol. cap. 16. §. 6. v. 1. & (me quidem iudice) Leo in 4. dist. 25. q. 1. a. 1. in illa solutione 2. si id, quod ex ipso retulimus, non expendatur. Haec ille.

Sed, ut melius expendatur, subscribo ipsius verba Doctoris Angelici. Ad secundum dicendum; quod Archidiaconus est quasi Princeps ministerii, ideo omnia, quae ad ministerium pertinent, ipse tradit, sicut cereum, quo Acolythus Diaconus, & urceolum, quo perit Evangelium ipsum portando, & urceolum, quo perit Subdiaconus: & similiter dicit Subdiaconus ea, quae per-

superioribus Ordinibus servit, & tamen in illis non consistit principaliter actus Subdiaconi; sed in hoc, quod operatur circa materiam Sacramenti, & ideo characterem accipit in hoc, quod datur ei calix ab Episcopo: sed Acolythus accipit characterem ex verbis Episcopi in hoc, quod accipit prædicta ab Archidiacono, & magis in acceptione urceoli, quam candelabri, unde non sequitur, quod Archidiaconus Ordinem conferat.

Ubi ly Magis, non denotat, etiam accipere characterem, quamvis minus, in acceptione candelabri; sed significat urceolum esse instrumentum principale, & per consequens, juxta doctrinam sancti Bonaventuræ supra, solam ejus traditionem esse materiam essentialiam, utpote signum externum, in quo principalis potestas, quam respicit Acolythatus signatur traditi ordinato; ac proinde in illo solo imprimitur character. Ita ego expendo verba Do. Angelici.

Utrumque ergo sit de mente D. Thomæ quæ non est satis clara; sententiam Vasquez sequitur Henriquez lib. 10. c. 2. Tannerus disp. 7. quæst. 2. dub. 3. Aversa supra §. Melius tamen. Dicastillo hic n. 198. Et fundamentum esse potest; quia tam Concilium Carthaginense quam Pontificale Romanum ex æquo utramque traditionem veluti materiam hujus Sacramenti tradunt, cum prolacione verbi: Accipite potestatem, aut alio æquivalenti, scilicet: Accipite ceteros, & accipite urceolum. Ergo utrumque instrumentum, secundum doctrinam Divi Bonaventuræ supra, videtur esse principale.

Et aliunde secundum unam considerationem, ministrare de cereo; videtur actus principalior, & secundum alterum respectum, ministrare de urceolo; cur ergo non dicimus utrumque actum esse materiam essentialiam? Nam & etymologia nominis utriusque convenit, quos enim nos dicimus Acolythus, id est, non prohibitos ab accessu ad altare, ut illi ministrarent; alii appellant Acoluthos, id est, sequentes, seu, pedisequos Sacerdotis, ferentes cereos ante ipsum.

Et hæc ergo sententia probabilis est, & satis facilis, si cum Vasquezio admittatur; minores Ordines non esse à Christo institutos, & per consequens non esse vera Sacramenta; nec imprimere verum characterem; adeoque Acolythatum esse Ordinem, solâ Ecclesiæ constitutione introductum; & utrumque ministerium eodem Ecclesiæ jure ei designatum; his, inquam, suppositis, sententia Vasquezii nullam patitur difficultatem, esto alterum illorum ministeriorum præcipuum foret; quia potuit Ecclesiæ velle, & videtur voluisse, ut patet ex Concilio Carthaginensi, & Pontificali Romano, utrumque ex æquo adhibere ad validam hujus Ordinis collationem.

Sed quoniam nos, cum communiori sententia, minores Ordines supra probavimus, & admissimus verâ & propriè dicta Sacramenta, à Christo instituta, imprimentia verum caracte-

rem, eodem modo, quo Ordines majores; hinc oritur difficultas & quæstio contra nos, in qua traditione imprimatur character; cum enim utraque habeat formam sibi correspondentem, & independentem; nulla videtur ratio, quare potius in una, quam in alia; si autem in utraque, ergo duplex imprimatur character (nam extensionem characteris supra rejecimus) & duplex conferatur gratia, ac duplex erit Sacramentum, uti diximus de Sacerdotio.

Immo sequitur; si foret ommissa una traditio, hanc solam esse supplendam; & priorem non iterandam; quia fuit valida; sicut si ommitteretur in Sacerdotio ultima impositio manuum, cum illis verbis: Accipe Spiritum sanctum &c. hæc sola foret supplenda; & traditio calicis nullatenus iteranda, quia fuit valida.

Et sanè Aversa supra §. Quomodo autem, non multum abhorret ab hac doctrina; ait enim: vel dici potest characterem, imprimi & gratiam conferri, dum perficitur posterior pars, prior supposita; sicut & in Sacramento Extremæ Unionis; vel effectum præberi in ipsa prima parte; sed ex jure divino debere etiam addi alteram partem: & interim si augetur dispositio suscipientis, præberi adhuc majus augmentum gratiæ; aut insuper, si præcedenti statui peccati mortalis succedat contritio, conferri quoque primam gratiam: sicut suo loco diximus, quando Sacerdos, post sumptum corpus Domini, sumit sanguinem, quo completur unum Sacramentum & Sacrificium. Sed quia simpliciter potior est in hoc Ordine posterior illa pars, in qua traditur urceolus ad ministerium Eucharistiæ: ideo potius in hac parte videtur conferri effectus. Hæc ille.

Ego autem dico; ex hypothesi, quod utraque pars sit essentialis, in utraque conferri effectum gratiæ; sicut in Sacramento Extremæ Unionis in singulis unctionibus, ut suo loco diximus, conferatur partialis effectus gratiæ. Et per consequens conferri distinctum characterem, secundum nostra principia; aut secundum alios characterem jam impressum in prima parte, extendi in secunda parte. Et verò non video, cur prima non possit esse valida, ommissâ secundâ parte, vel secunda, ommissâ primâ parte.

Ecce proposui diversas sententias; elige, & non errabis in Fide aut bonis moribus. Eo salvo, ut si eligas tertiam, obligare debeas Acolythum sub gravi peccato, utramque partem suscipere in statu gratiæ, cum alioquin non peccaret mortaliter suscipiendo alteram partem; tantum ceremonialem, extra statum gratiæ.

Venio ad Subdiaconum, græcè Hypodiaconum, quasi subjectus Diacono, sive quasi inferior Diaconus, estque Subdiaconatus Ordo infimus ex majoribus, in quo eadem occurrit difficultas, quæ in Acolythatu. Nam in Pontificali Romano duplex præscribitur traditio cum formis correspondentibus.

X x x

Prima

38. Probatur hæc sententia, Henriquez, Tannerus, Aversa, Dicastillo.

39. Et hæc satis facilis, si minores Ordines non sint sacramenta.

Difficilis autem si sint vera Sacramenta.

40.

Quando nam in illa sententia imprimatur character est Aversa

41. Iudicium Auctoris.

42. Quis sit materiam essentialis Subdiaconatus.

Prima traditio, quæ interuenit in Ordinatione Subdiaconi.

Prima ibi: Deinde Pontifex accipit & tradit omnibus calicem vacuum, cum patena vacua superposita, quem successivè manu dextera singuli tangunt; Pontifex dicente: Videte cuius ministerium vobis traditur, ideo vos admoneo, ut ita vos exhibeatis, ut Deo placere possitis.

Secunda.

Secunda ibi: Postea accipit & tradit omnibus librum Epistolarum, manu dextera ipsum simul tangentibus, dicens: Accipite librum Epistolarum, & habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis quam pro defunctis in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Respond. Amen.

43. Prima est essentialis ex Florent.

Equidem primam traditionem esse essentialem, videtur certum ex Concilio Florentino in Decreto Eugenii ibi: Sextum Sacramentum est Ordinis cuius materia est illud, per cuius traditionem confertur Ordo, sicut Presbyteratus traditur &c. Subdiaconatus per calicem vacuam cum patena vacua superposita traditionem.

Porro Concilium ibi assignare materiam essentialem, patet; quia ita assignat illam traditionem pro materia, sicut in aliis Sacramentis pro materia assignat aquam, oleum, vinum, panem, &c. sed hæc sunt materię essentialis; ergo & illa traditio. Alioquin nulla materia sacramentalis probari poterit ex Concilio Florentino; semper enim potero dicere, quodd solum assignetur materia ceremonialis, sive requisita ad licitum, non ad validum Sacramentum.

44. Probatio ex ratione.

Deinde, illa est materia essentialis seu sacramentalis, quæ determinatur per formam sacramentalem; atqui hæc traditio (uti & præcedentes in minoribus Ordinibus) determinatur per formam sacramentalem in Ecclesia Latina: Accipe potestatem, aut æquivalentem; ergo &c.

Dico: Aut æquivalentem; quia hic non dicitur: Accipe potestatem, sed: Videte cuius ministerium vobis traditur &c. quod idem est, ac si diceret Pontifex: Accipite ministerium sive potestatem ministrandi calicem vacuum cum patena vacua.

Gene. Carib.

Eandem traditionem expressit Concilium Carthaginense IV. c. 5. dicens: Subdiaconus cum ordinatur; quia manus impositionem non accipit, patenam de Episcopi manu accipiat vacuam, & calicem vacuum.

Addit: De manu vero Archidiaconi urceolum cum aqua, & manile, & manutergium. Et idem præscribitur in Pontificali Romano hisce verbis: Et Archidiaconus accipit & tradit eis urceolum cum vino & aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia similiter tangere debent. Verùm cum hæc traditio fiat sine ulla forma verborum, communis sententia negat, eam esse sacramentalem.

45. Uti nec impositio Amictus,

Similiter negat, impositionem Amictus, etsi fiat cum his verbis: Accipe Amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Patris &c. esse materiam sacramentalem.

nec impositio Manipuli aut tunice.

Item immissionem Manipuli in sinistram brachium, cum sequentibus verbis: Accipe Manipulum, per quem designatur fructus honorum operum.

In nomine Patris &c. Præterea immissionem Tunice; sub hac forma verborum: Tunica recundat; & indumento latitæ induat te Dominus. In nomine Patris &c. quoniam per illam immissionem, & illa verba; non significatur specialis aliqua potestas. Prout: verè significatur per traditionem libri Epistolarum; & verba correspondentiã supra recitata.

Ideoque Dicastillo hic n. 186. asserit, materiam Ordinationis Subdiaconi etiam esse traditionem libri Epistolarum; & formam, verba ipsi respondentia. Ita, inquit, præter Medicum, Fornarium & Tannerum docet Viguerius in La stitut. c. 16 §. 6.

Probatum autem à simili; quia sicuti ad Diaconum pertinet legere Evangelium tempore Sacrificii, ita etiam ad Subdiaconum legere illam lectionem Scripture; quæ vulgo appellatur Epistola, quia sæpè est pars Epistolæ cuius Apostolorum. Ergo sicuti traditio libri Evangeliorum, & verba, quæ illi correspondent, sunt materia & forma sacramentalis Diaconatus, ut statim videbitur; ita etiam traditio libri Epistolarum, & verba, sub quibus traditur, sunt materia & forma sacramentalis Subdiaconatus.

Nec dixeris; lectio Epistolæ non est actio principalis. Nam neque lectio Evangelii est actio principalis, ut docet Scotus 4. dist. 7. q. unica n. 7. ibi: Ex dictis apparet, quod non est proprius (id est, principalis) actus Diaconi legere Evangelium, & Subdiaconi Epistolam: sed est remotus & minus perfectus actus eorum; proprius autem & proprius illorum Ordinum, sunt, qui habent actus (Diaconus) circa Eucharistiam deservendam, alius (Subdiaconus) circa materiam eius dispensandam.

Sed nec actio absolvendi à peccatis est principalis, & tamen communis docetur, impositionem manuum cum verbis correspondentibus, per quam datur potestas absolvendi, esse materiam & formam sacramentalem Sacerdotii.

Si rursus objicias: Nec in Concilio Florentino, nec in Concilio Carthaginensi quæritur; immò nec in antiquo Ordine Romano, ubi describitur Ordinatio Subdiaconi, fit ulla mentio traditionis libri Epistolæ.

Respondeo; illa Concilia non voluerunt eandem doctrinam tradere omnium, quæ debent adhiberi in singulis Ordinationibus; sed tantum explicare aliquam ceremoniam per modum exempli, quia aliud non erat necessarium pro rebus tunc occurrentibus, quod sæpè solent facere Concilia; nimirum ad ea solum attendere, quæ temporis & occasione ratio postulat. Unde Carthaginense non meminit traditionis calicis cum vino, & patenæ cum pane, quam tamen Florentinum assignat pro materia Sacerdotii; & vice versa, Florentinum non recitat impositionem manuum, quam solum exprimit Carthaginense.

Quantum ad antiquum Ordinem Romanum, forte illo tempore nondum Ecclesia determinaverat pro materia Subdiaconatus traditionem Epistolae; constat autem ex Pontificali Romano, jam esse determinatam. Deinde, ut alibi diximus, putant Aliqui, hunc librum esse apocryphum, quia mutilatè hinc inde videtur referre ceremonias Ecclesiae, hodie usitatas. Unde etiam in Ordinatione, Sacerdotis non meminit postremae impositionis manuum, cum hac forma: *Accipe spiritum sanctum, quorum remisseris peccata &c.*

ferri in ultima traditione, sicuti gratia Extreme Unctionis confertur in ultima unctione; & per consequens, si una traditio, sive per errorem; sive per malitiam omissa foret; utramque fore reiterandam, nisi tam breve temporis spatium intercessisset, quòd adhuc prior confertur moraliter existere, & moraliter posse conjungi alteri omitti, jam ponenda.

Ceterum communior sententia, sicut dixi, solum agnoscit traditionem calicis pro essentiali; quia illius solum meminerunt Concilia Carthagenense & Florentinum, in qua sola proinde imprimitur character, & confertur gratia; per consequens, esse traditio libri Epistolarum omitteretur, adhuc essentialiter subsisteret Sacramentum, & sic ordinatus posset cantare solemnius Epistolam, absque peccato aut pena irregularitatis; nec postmodum iteranda foret traditio calicis, sed dumtaxat supplendum, quod omisum fuerat, utpotè tantum aliquid ceremoniale, requisitum ad licitam, non ad validam administrationem hujus Ordinationis.

Si autem à me queritur; an calix, qui traditur, debeat esse consecratus? Respondeo cum Bonacina disp. 8. q. unica. p. 3. n. 5. & Aliis, quos citat, negativè. Ratio est; tum quia nullo jure constat, necessariam esse calicis consecrationem; tum quia, sicut validè confici potest Sacramentum in calice non consecrato, ita validè conferri potest character Ordinis per traditionem calicis non consecrati.

Oppositum tenet Sylvester verbis. *Ordinatio*. n. 2. §. 4. vers. 3. Fornarius de Ordine c. 2. quos sequitur Dicastillo supra n. 182. quia, inquit, calix non consecratus, non est materia ministerii Subdiaconi, qui non ordinatur ad ministrandam patenam & vasculum non consecratum, nec destinatum ad ministerium altaris, sed ad ministrandum vasa predicto ministerio consecrata.

Hinc respondet predictus Auctor ad primam rationem Bonacinae, illam necessitatem constare ex ipsa institutione & Ordinatione, quae ordinatur ad tale ministerium, & talia vasa ministranda.

Ad secundam ait, disparitatem esse; quòd materia consecranda à Sacerdote, est ipsamet materia panis & vini consecrabilis in quocumque vase aut loco sit. Unde, inquit, si Presbytero tradatur ab Episcopo materia vera panis, & vini, in calice, & patena non consecratis, aut in aliis quibuscumque vasis, omnino puro, Ordinem esse validum, quia potestas officii & Ordinis sui circa materiam ipsam panis & vini est, non circa ipsa vasa; officium verò Subdiaconi circa ipsa vasa ministranda versatur. Unde mirum non est, quòd si vasa non sint talia, quae requiruntur ad suum ministerium, non sint materia, cujus traditione conferatur Ordo.

Respondeo cum distinctione; non est materia,

§ 1. Communiior opinio solum traditionem calicis agnoscit pro essentiali.

§ 2. An calix debeat esse consecratus? Negat Bonacina.

Oppositum tenet Sylvester, Fornarius & Dicastillo.

§ 3. Resp. ad 1. rationem Bonacinae.

Resp. ad 2.

54

49. Ante traditionem libri Epistolae, Subdiaconi non vocantur ordinari in Pontif. Ro.

50. Non est improbabili sententia, quae agnoscit traditionem libri Epistolae pro materia ministerii.

§ 3. Oppositum tenet Sylvester, Fornarius & Dicastillo.

§ 3. Resp. ad 1. rationem Bonacinae.

Resp. ad 2.

54

Defenditur
sententia
Bonacinae.

rum, si non sint materia licita, concedo; materia valida, nego. Peccat quidem Subdiaconus, si ministrare vasa non consecrata, atamen exercet actum Ordinis sui, qui est ministrare vasa Sacerdoti, in quibus potest validè confici Sacramentum. Alioquin Clericus inferior, qui solemniter ministraret vasa non consecrata Sacerdoti, in quibus ipse bona fide non solum validè, sed etiam licitè consecrat, non incurreret poenam irregularitatis; quod an admitteret Dicastillo nescio, saltem consequenter deberet admittere.

Itaque ex institutione ipsa, & Ordinatione Subdiaconi, tantum constat, vasa debere esse apta ad celebrandum, saltem validè, ut valeat Ordinatio. Nam quòd hodie non liceat celebrare, nisi cum vasis consecratis, provenit ex præcepto Ecclesiae; unde si Ecclesia tolleret suum præceptum, tunc saltem posset Subdiaconus ordinari cum traditione calicis non consecrati; ergo ex ipsa institutione Subdiaconatus non provenit, quòd debeat esse traditio calicis consecrati; neque ex illo præcepto Ecclesiae, quia illud positum est propter reverentiam debitam Corpori & Sanguini Christi, quæ ratio non habet locum in Ordinatione Subdiaconi seu traditione calicis vacui.

Cum ergo aliunde non constet obligatio tradendi calicem consecratum, tametsi ordinariè talis calix tradatur; cur saltem non erit valida Ordinatio, si vel per errorem vel scienter tradatur calix non consecratus? Non sunt multæ hanc obligationes, maxime si ex illis pendeat valor Sacramenti, absque expresso jure, quale nullum hic invenitur, & ideo elegi sententiam Bonacinae.

55.
Obiectio
contra sen-
sentiam
Sylvestri.
diff. 23. c. 26.

Quin immo, dicit aliquis; quomodo benè assignatur traditio calicis consecrati pro materia Subdiaconatus, cum scriptum sit in Concilio Laodicensi c. 21. (& refertur dist. 23. c. 26.) *Non oportet Subdiaconos licentiam habere in sacrarium sive secretarium (quòd Graeci Diaconium appellant) ingredi & contingere vasa dominica?*

diff. 25. c. 1.

Et cap. 1. dist. 25. ex Decretis Sylvestri Papæ in Synodo Romana c. 9. ita refertur: *Nullus Acolythorum vel Subdiaconorum rem consecratam à Presbytero alius porrigat (quia aliud est ministrare, aliud assistere) nisi tantum supportet, quod ei Sacerdos imposuerit suo ore benedictum.*

56.
Responsio.

Respondeo; apud Binium tom. 1. Conciliorum ita legitur in Synodo Romana 2. sub Sylvestro cap. 9. *Nullus Lector vel Ostiarius vasa sacrata contingeret (aliàs, contigerit) nullus Acolythus rem sacratam à Presbytero jam alio porrigeret, nisi tantum supportaret, quod ei Sacerdos imponeret (aliàs, imponeret) suo ore benedictum. Ubi nulla fit mentio Subdiaconorum. Sed cap. 8. de eis statuitur: Nullum autem Subdiaconorum ad nuptias transire præcipimus, ne aliquâ prævaricatione (aliàs, aliquam prævaricationem) præsumpserit. Quòd nihil ad propositum nostrum.*

Atque ut prior lectio cap. 9. (quæ reperitur apud Buchardum & Lyonem) retinenda foret, nihil equidem officeret communi doctrinæ, quia per rem consecratam ibi, non debet aliud intelligi, quàm Sacramentum Corporis & Sanguinis Domini, cujus potestio seu distributio non competit Subdiaconis, sed tantum Sacerdotibus & Diaconis.

Ad cap. 21. Concilii Laodiceni respondetur, intelligendum esse de vasis Dominicis, id est facris, quando continent Corpus & Sanguinem Domini, tunc enim non licet Subdiaconis ea tangere.

Alioquin ex Concilio Braccarensi 1. c. 28. refertur dist. 23. c. 31. *Non liceat cultibus & Leviticis sacra altaris vasa portare, nec alius, nisi qui ab Episcopi Subdiaconi fuerit ordinatus. Item ex Conc. Mart. Papæ c. 41. refertur ibidem c. 34. Non liceat cultibus ministeria tangere, nisi Subdiacono aut Acolytho in secretario vasa Dominica.*

Ecce contraria testimonia. Vel ergo dicendum; diversis temporibus Ecclesiam diversè statuisse circa hunc contractum; aut certe intellegendum per vasa Dominica intelligenda esse vasa sacra, dum continent Corpus & Sanguinem Christi; & semel vasa sacra vacua, quæ traduntur Subdiacono, dum ordinatur, ut patet ex Pontificali Romano suprà & Conciliis Carthageniensi & Florentino. Unde tametsi aliquando fuisse illicitum ex constitutione Ecclesiae Subdiaconis, ea vasa tangere, certum est, quòd hoc sit licitum.

Immo ab initio Ecclesie fuisse licitum colligitur evidenter ex Clemente Papa 1. Constit. cap. 21. ubi in Ordinatione Subdiaconi hanc ponit orationem: *Domine Deus omnipotens, spiritus huic famulum tuum, qui ad ministerium Episcopi diaconi electus est: & tribue ei Spiritum sanctum, ut vasa, ad ministrandum tibi facta, digne attineat.*

Porro quòd ibidem dicit in principio ordinationis *De Hypodiaconis verò ego Thomas consultans Episcopum, ut cum Hypodiaconum ordinas Episcopo, imponas manus, explicari debet (inquit Averla hic quædam lect. 5. §. Quod verò) non dixisse, tamquam rem de substantia & necessitate hujus Ordinis, sed solum ceremoniam quamdam accidentalem, fortasse aliquamdiu usitatam; vel intellegendam eandem traditionem sacrorum vasorum per manus ipsius Episcopi ad eum, qui ordinatur. Vel olim fuisse de essentia, sicut & nunc apud Græcos. Hæc ille.*

Et sanè idem etiam de Lectoribus ibidem constituitur cap. 22. *De Lectoribus verò ego Martinus Levi, qui antea sui publicanus, confusus, ad Lectorem eligas, cui manu imposuisti, & presces Dominus dicens, dicas: Deus aternus &c.*

Consimiliter explicari potest, quòd ad Innocentius tertius cap. 1. de Sacramentis non iterandis: *Presbitera nos consulere voluisti, ut presbiter mitti debeat ministrare, qui sui impositionem non fuerit ad Ordinem Subdiaconatus assumptus. Expositio.*

carum, inquam, potest, & debet, de benedictione quâdam ceremonialis; non autem de impositione manuum consecratoria.

Ita Glossa ibi verb. Impositione, dicens. Sed contra 23 dist. Subdiaconus. Vbi dicitur, quod Subdiaconus non recipit manuum impositionem. Sed illud cap. loquitur de impositione manuum consecratoria, quæ non datur Subdiacono: sed hæc impositio manuum est quâdam benedictio. Sic accipitur 69. dist. Quoniam. & 1. q. 11. Manus.

60. Aliæ explicatio dicitur cap. dicitur.

Verum quia hodie, nec etiam per modum benedictionis adhibetur manuum impositio propriè dicta in hac Ordinatione; ideo Averfa supra ait, posse intelligi de illa impositione, quâ Episcopus trahit & imponit Amictum super caput eorum, qui ordinantur Subdiaconi.

Vel potius dicendum; mendose legi, Subdiaconatus: nam ut ad marginem illius textus notatur: In duobus vetustioribus legitur: Diaconatus, in qua utique Ordinatione propriè manus imponitur ordinando, ut patebit ex Conclusionem sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO III.

Ecclesia Latina utitur in Diaconatu etiam manuum impositione.

61. Quid Diaconus & Diaconatus.

Diaconus græcè, latine idem est, quod minister, & ex usu Ecclesiæ appropriatum est illi, qui proximè Sacerdoti sacrificanti assistit & ministrat. Itaque Diaconatus est ille Ordo, qui proximè Sacerdotio subest. Hebræo autem nomine Diaconi vocantur Levitæ, & sic dicitur Ordo Leviticus, denominatione sumptâ à Levitis, id est, descendibus ex Levi, qui in templo Domini ministrabant.

62. Prima actio observanda in hac Ordinatione.

Ceterùm plures actiones in hac Ordinatione præscribuntur in Pontificali Romano. Et primo quidem, Solus Pontifex manum dexteram extendens, ponit super caput cuiuslibet ordinando; & nullus alius, quia non ad Sacerdotium sed ad ministerium consecratur, dicens singulis: Accipe Spiritum sanctum ad robur, ad resistendum diabolo & tentationibus eius. In nomine Domini.

Secunda.

Secunda actio præscribitur his verbis: Post hæc Pontifex sedens cum mitra cuiuslibet ordinando ante se genu flexo, stolam, quam singuli in manu habent, imponit successivè super humerum sinistram dicens singulis: Accipe stolam candidam de manu Dei, adimple ministerium tuum; potens est enim Deus ut augeat tibi gratiam suam. Qui vivit & regnat in sæcula sæculorum. Respond. Amen. Faciens super quemlibet eorum signum crucis, & ministri reflectant caput stola, & alligant sub brachio dextero.

63. Tertia.

Sequitur tertia actio: Post hæc Pontifex accipiens Dalmaticam, induit eam quemlibet successivè usque ad humeros, & sic sit usque ad ultimum, quem eam totaliter induit; & hoc si una tantum sit Dalmatica.

Si vero quilibet suam habet, tunc singulos suâ totaliter induit, dicens cuiuslibet: Induat te Dominus indumento salutis & vestimento laticæ & Dalmaticâ iustitiæ circumdet te semper. In nomine Domini. Respond. Amen.

Quarta & ultima actio exprimitur sub hac forma verborum: Postremò Pontifex accipit & tradit omnibus librum Evangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens: Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini. Respond. Amen.

Quarta.

Itaque istæ quatuor actiones sunt necessariæ, saltem necessitate præcepti Ecclesiastici. Nunquid etiam necessitate Sacramenti? Citatur ab aliquibus Michael Medina lib. 1. de sacrorum hominum continentia c. 38. & 39. quasi sentiat, in omnibus istis actionibus consistere hanc Ordinationem, & ex omnibus constitui integram materiam, & integram formam. Fundatur; quia verba ipsa, quæ in singulis istis actionibus dicuntur, sonant modum formæ sacramentalis, & ita omnes eæ actiones habebunt rationem materiæ & formæ.

64. An omnes hæ actiones sint essentialiter? Medina.

Fundamentum parit affirmantibus.

Sed hæc sententiâ communiter rejicitur; quia verba, quæ dicuntur in traditionibus vestium, non sonant modum formæ sacramentalis; sed solum se habent, ut preces & invocationes Ecclesiæ, sicut in aliis sacris benedictionibus consuetum est.

Rejicitur.

Estque res clara in Ordinatione Sacerdotali, in qua etiam propriæ sacræ vestes traduntur & imponuntur, nec tamen spectant ad substantiam vel integritatem Ordinationis, ut omnes concedunt, sed solum ad Ecclesiasticam solemnitatem & ceremoniam.

Relictâ itaque sententiâ Mediæ, alia duplex est opinio. Una, quod character imprimatur in traditione libri Evangeliorum; quia deputatio Diaconi ad suum principalem actum, non potuit exprimi per traditionem alicujus rei corporalis. Cùm enim Diaconus habeat potestatem super Corpus & Sanguinem, contenta in vasis, non potuit hæc potestas exprimi per dationem vasis tantum: quia super vasa Subdiaconus habet potestatem; nec per dationem materiæ consecratæ; quia non habet potestatem eam immediatè tangere: & ideo oportuit, quod ordinaretur per traditionem instrumenti pertinentis ad actum secundarium, hoc est, per traditionem libri Evangeliorum.

65. Opinio quæ dicit characterem imprimi in traditione lib. Evangelii probatur.

Sed contra hoc potest argui (inquit Durandus 4. dist. 24. q. 3.) quod illud, in quo imprimitur character, debet observari; & probabile est, quod observetur in omni Ecclesia; sed traditio libri in Ordinatione Diaconi non observatur in omni Ecclesia, nec antiquitè forsitan observabatur in aliqua Ecclesia. Undè secundum Ordinatium antiquissimum Ecclesiæ Anticenis, cui præsumimus, liber Evangeliorum non tradebatur Diacono in Ordinatione sua: sed nos volentes nos conformare ceteris

66. Obiectio ex Durandus.